

МЕДИЈАЦИЈА КАО НАЧИН РЕШАВАЊА ПОТЕНЦИЈАЛНИХ ПАРНИЦА КОД ОСПОРЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА ПОВЕРИЛАЦА

мр Љиљана Матић
судија Привредног суда у Београду

ПОЈАМ МЕДИЈАЦИЈЕ

Потиче од латинске речи *medius* што значи средњи, онај који се налази у средини.

Наш законодавац дефинише посредовање као поступак, без обзира на назив, у којем стране добровољно настоје да спорни однос реше путем преговарања, уз помоћ једног или више посредника, који странама помаже да постигну споразум (члан 2. Закона о посредовању у решавању спорова, Службени гласник Републике Србије број 55/2014) .

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ

У правној литератури се наводи да је посредовање познато још код древних народа - Египћана, Феничана, Вавилонаца, Старих Грка, Римљана и других. Сачувани историјски споменици говоре нам да су и ови народи примењивали посредовање као начин решавања спорова.

Та чињеница, данас, не треба да нас чуди, с обзиром да се ради о релативно једноставној техници која може да доведе до значајних резултата.

АЛТЕРНАТИВНИ НАЧИН РЕШАВАЊА СПОРОВА

Медијација представља процес који је истовремено и алтернатива и допуна судском поступку. То је један од могућих алтернативних начина решавања спорова односно један од облика мирног решавања спорова између две или више страна уз помоћ трећег лица које је неутрално и непристрасно. Треће лице је медијатор чија је улога само да помаже странама у спору да успоставе комуникацију, као и да им омогући да се међусобно слушају и разумеју.

ТРОШКОВИ СПОРА

С обзиром да је чињеница да су судске таксе одређене према вредности спора, а да се углавном из стечаја покрећу парнице са великом вредношћу спора, свакако треба сагледати и колико би коштало вођење судског спора без претходног покушаја медијације.

Донет је Правилник о наградама и накнадама у поступку посредовања (Службени гласник РС број 35/2015 од 17.04.2015. године). Медијација може, по договору учесника, да буде и потпуно бесплатна (члан 2 Правилника).

НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА (члан 9-10 ЗАКОНА)

(1) добровољност, што конкретно значи да се стране искључиво добровољно одлучују да ли ће се одредити за медијацију као начин решавања спора.

(2) равноправност, изричито је прописано да су странке равноправне, а посредник је дужан да странама обезбеди равноправан положај уз уважавање свих околности спорног случаја.

НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА (члан 11-12 ЗАКОНА)

(3) учествовање и присуствовање у поступку посредовања стране остварују лично. За правна лица као страну у поступку посредовања важи правило да га заступа законски заступник који је уписан у одговарајући регистар односно овлашћени пуномоћник.

(4) искључење јавности је законски прописано, што значи да није условљено одлуком посредника или вољом учесника у поступку.

НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА (члан 13-14 ЗАКОНА)

(5) поверљивост, подразумева да су сви подаци, предлози и изјаве из поступка посредовања или у вези са поступком посредовања поверљиви, ако се стране нису другачије споразумеле, осим оних који се морају саопштити на основу закона, ради заштите јавног поретка.

(6) неутралност, значи да сваки посредник у поступку посредовања поступа неутрално.

НАЧЕЛА ПОСРЕДОВАЊА (члан 15-16 ЗАКОНА)

(7) хитност, значи да ће се поступак посредовања спровести без одлагања, у најкраћем могућем времену.

(8) прихватљивост доказа у другим поступцима, подразумева да предлози изнети током посредовања који су дати искључиво ради закључења споразума не могу да се користе у судском, арбитражном или другом поступку, нити саопште на други начин.

ЗАКОНИ КОЈИ РЕГУЛИШУ ПОСРЕДОВАЊЕ У РС

Ту спадају и закони који првенствено регулишу другу материју, али је у оквиру њих предвиђена и медијација као начин решавања спорова у оквиру материје поводом које су и донети као посебни закони.

Полазећи од надлежности привредних судова, најзаступљенија је примена Закона о парничном поступку и Закона о стечају.

ЗШ И ЗАКОН О СТЕЧАЈУ

Законом о парничном поступку, чланом 11. предвиђено је да ће суд упутити странке на медијацију или на информативно рочиште за медијацију, у складу са законом, односно указаће странкама на могућност за вансудско решавање спора медијацијом или на други споразуман начин.

Законом о стечају, чланом 115. изричито је предвиђена медијација.

ЧЛАН 115. СТАВ 1. ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Чланом 115. ставом 1. предвиђено је да поверилац оспореног потраживања, односно стечајни управник уз сагласност одбора поверилаца, може предложити решавање спорног односа путем медијације, у складу са законом којим се уређује поступак медијације.

ЧЛАН 115. СТАВ 2. ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Другим ставом истог члана је регулисано да уколико до закључења испитног рочишта постоји сагласност стечајног управника и одбора поверилаца односно повериоца оспореног потраживања, о решењу спорног потраживања путем медијације, стечајни судија ће спорне пријаве издвојити из листе потраживања.

ЧЛАН 115. СТАВ 3. ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Поступак медијације је временски ограничен и може трајати најдуже 30 дана од дана закључења испитног рочишта, у ком року је стечајни управник дужан да обавести стечајног судију о резултату спроведеног поступка.

ЧЛАН 115. СТАВ 4. ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Изузетно, у оправданим случајевима, на сагласан предлог свих учесника у поступку посредовања, стечајни судија може одобрити продужење рока, а најдуже до истека рока од 60 дана од дана закључења испитног рочишта.

ЧЛАН 115. СТАВ 5. и 6. ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Поверилац који је по спроведеном поступку медијације, утврдио своје потраживање, има право да тражи да се уврсти у листу утврђених потраживања у складу са овим законом.

Поверилац оспореног потраживања које по истеку наведеног рока из става 3. и 4. овог члана није утврђено у спроведеном поступку медијације стиче статус повериоца оспореног потраживања.

НАЧЕЛА СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА(члан 3-10 ЗАКОНА)

Полазећи од начела стечаја и то: (1) начела заштите стечајних поверилаца; (2) начела једнаког третмана и равноправности; (3) начела економичности; (4) начела судског спровођења поступка; (5) начела императивности и преклузивности; (6) начела хитности; (7) начела двостепености; (8) начела јавности и информисаности, произилази оправданост разлога за примену медијације у стечају.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРИМЕНЕ НАЧЕЛА СТЕЧАЈА

Члан 5. Закона о стечају који регулише начело економичности, врло јасно прописује да се стечајни поступак спроводи тако да омогући остваривање највеће могуће вредности имовине стечајног дужника и највећег могућег степена намирења поверилаца у што краћем времену и са што мање трошкова, док члан 8. Закона о стечају прописује да је стечајни поступак хитан и да у стечајном поступку није дозвољен застој и прекид.

УЛОГА СТЕЧАЈНОГ СУДИЈЕ

Чланом 18. ставом 1. тачком 10. Закона о стечају, предвиђено је да стечајни судија доноси друге одлуке и предузима друге радње одређене овим законом.

Значи, стечајни судија, сходно члану 115. Закона о стечају, одлучује и о одређеним питањима везаним за поступак медијације у стечају.

УЛОГА СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА

Положај стечајног управника регулисан је члановима од 19. до 34. Закона о стечају.

Поред осталог, предвиђено је да стечајни управник заступа стечајног дужника у свим поступцима, па самим тим, произлази, и у поступку медијације.

СПРОВЕДЕНИ ПОСТУПЦИ МЕДИЈАЦИЈЕ У ПРИВРЕДНОМ СУДУ У БЕОГРАДУ

2014. године успешно је спроведена једна медијација у једном стечајном предмету.

2015. године успешно је спроведена једна медијација у једном стечајном предмету.

ПРЕДНОСТИ МЕДИЈАЦИЈЕ У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Треба прихватити или предложити медијацију и због временског аспекта.

Наиме, полазећи од чињенице да је Законом о посредовању у решавању спорова регулисан временски оквир у коме треба да се одлучи поводом медијације, чак и да медијација не успе, време проведено у покушају спровођења медијације неће битно утицати на дужину трајања неког судског поступка који би се у таквој ситуацији наставио уколико је парница прекинута због отварања стечаја.

ЗАКЉУЧАК

У данашње време, са превеликим бројем парница покренутих или настављених поводом покретања стечајног поступка над неким правним лицем, свакако треба прихватити или предложити медијацију као начин решавања спорова.

Sprovedeno od strane:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ЗА КРАЈ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

Federal Departement of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Uz podršku Švajcarskog sekretarijata za ekonomske poslove SECO